

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Fejn u kif>Il-ligi ta' liema pajjiż tapplika? Il-ligi ta' liema pajjiż tapplika?

Bulgarija

1 L-għejjun tar-regoli fis-sehħ

1.1 Regoli nazzjonali

Id-dispożizzjonijiet essenzjali tad-dritt internazzjonali privat Bulgaru jinsabu fil-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat (*Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo*) (KMCP). Il-prinċipju ewlieni li jiddetermina l-ligi applikabbli għar-relazzjonijiet fid-dritt privat b'element internazzjonali huwa li relazzjonijiet bħal dawn huma rregolati mil-ligi tal-Istat li miegħu jkunu marbuta l-aktar mill-qrib.

Skont il-Konstituzzjoni, it-trattati internazzjonali ratifikati huma parti mil-ligi domestika tal-pajjiż u jipprevalu fuq ir-regoli tal-leġiżlazzjoni nazzjonali.

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-ligijiet applikati fi proċeduri civili jistgħu jinstabu wkoll fil-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (*Grazhdanski protsesualen kodeks, GPK*).

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Ara hawn fuq

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Ara hawn fuq

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' ligijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' ligijiet

Skont l-Artikolu 28 tal-KMCP, il-ġurisdizzjoni internazzjonali tiġi vverifikata mill-qorti fuq l-inizjattiva tagħha stess, mingħajr ma l-partijiet fil-kawża jkollhom jitolbu dan. Id-deċiżjoni li tiddetermina li l-eżistenza jew l-assenza ta' dik il-ġurisdizzjoni hija soġġetta għal appell intermedju u ta' kassazzjoni. Hemm ċans li l-qorti tkun familjari ma' u tapplika r-regoli dwar il-kunflitt tal-ligijiet.

Meta d-determinazzjoni ta' liema ligi tapplika tiddependi fuq il-klassifikazzjoni tal-elementi essenzjali jew tar-relazzjoni legali, dawn l-elementi jew relazzjonijiet jiġu kklassifikati skont il-ligi Bulgara. Fil-valutazzjoni tal-klassifikazzjoni, il-qorti trid tqis l-element internazzjonali fir-relazzjonijiet li jkunu qed jiġu solvuti.

2.2 Rinwiju dwar l-għażla ta' ligijiet

Id-dritt internazzjonali privat Bulgaru huwa familjari ma' u jirrikorri għad-duttrina tar-*renvoi*. Ir-remissjoni għal-ligi Bulgara u t-trażmissjoni għal-ligi ta' pajjiż terz mhumiex ammissibbli fir-rigward ta':

1. l-istatus legali ta' persuni ġuridici u ta' entitajiet mhux inkorporati;
2. ir-rekwiżiti formali għat-tranzazzjonijiet legali;
3. l-għażla tal-ligi applikabbli;
4. manteniment;
5. relazzjonijiet kuntrattwali;
6. relazzjonijiet mhux kuntrattwali.

Skont l-Artikolu 40(3) tal-KMPC, il-ligi sostantiva Bulgara jew, rispettivament, il-ligi sostantiva tal-pajjiż terz, tapplika fil-każ li r-*renvoi* jiġi aċċettat.

2.3 Bidla felement ta' konnessjoni

Skont l-Artikolu 27 tal-KMCP, jekk ir-raġunijiet għall-ġurisdizzjoni internazzjonali kienu jeżistu meta nfetħet il-kawża, dik il-ġurisdizzjoni tinżamm anke jekk dawn ir-raġunijiet ma jibqgħux fis-sehħ waqt li l-proċeduri jkunu għaddejjin. Jekk il-ġurisdizzjoni internazzjonali ma kinitx teżisti meta nfetħet il-kawża, din il-ġurisdizzjoni tingħata jekk jinholqu r-raġunijiet għaliha waqt li l-proċeduri jkunu għaddejjin.

Kwalunkwe bidla intervenjenti fiċ-ċirkostanzi sottostanti għad-determinazzjoni tal-ligi applikabbli m'għandhiex effett retroattiv: l-Artikolu 42 tal-KMCP.

Jekk il-post fejn tkun tinsab proprjetà jinbidel wara li jiġi stabbilit jew mitmum dritt *in rem*, il-ligi applikabbli tinbidel b'mod korrispondenti. Skont l-Artikolu 66 tal-KMCP, meta proprjetà tiġi rilokata, id-drittijiet miksuba skont il-ligi tal-Istat fejn kienet tinsab qabel dik il-proprjetà ma jistgħux jiġu eżerċitati bi preġudizzju għall-ligi tal-Istat fejn dik il-proprjetà tkun ġiet rilokata.

Skont l-Artikolu 93(4) tal-KMCP, il-partijiet f'kuntratt jistgħu fi kwalunkwe ħin jaqblu li jissoġġettaw dak il-kuntratt kompletament jew parzjalment għal ligi għajr dik li qabel kienet tirregola l-kuntratt ikkonċernat.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' ligijiet

L-uniku każ fejn dispożizzjoni ta' ligi barranija ma tapplikax huwa jekk il-konsegwenzi tal-applikazzjoni tagħha jkunu manifestament inkompatibbli mal-politika pubblika Bulgara.

L-applikazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt tal-ligijiet fil-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat ma tippregudikax l-applikazzjoni tar-regoli obligatorji tal-ligi Bulgara li, meta wieħed iqis is-suġġett u l-għan tagħhom, iridu japplikaw minkejja t-trażmissjoni għal ligi barranija.

Il-qorti tista' tqis ir-regoli obligatorji ta' Stat ieħor li miegħu r-relazzjoni għandha rabta mill-qrib jekk dawn ir-regoli, skont il-ligi tal-Istat li jkun stabbilixxa dawn ir-regoli, iridu jiġu applikati irrispettivament minn liema ligi tkun ġiet iddeterminata bħala applikabbli minn regola tal-Kodiċi dwar il-kunflitt tal-ligijiet. Sabiex tiddeċiedi jekk għandhiex tikkunsidra tali regoli speċjali obligatorji, il-qorti jeftiġiha tqis in-natura ta' dawn ir-regoli u s-suġġett tagħhom u l-konsegwenzi tal-applikazzjoni jew tan-nuqqas ta' applikazzjoni tagħhom.

Il-qorti Bulgari għandhom ġurisdizzjoni fuq azzjonijiet li jitressqu kontra diversi konvenuti jekk jeżistu r-raġunijiet għall-ġurisdizzjoni fir-rigward ta' wieħed minn dawn il-konvenuti. Meta l-qorti Bulgari jkollhom ġurisdizzjoni fuq waħda mill-azzjonijiet imressqa mill-attur, huma għandhom ġurisdizzjoni biex jeżaminaw il-bqija tal-azzjonijiet ukoll.

2.5 Prova ta' ligi barranija

Il-qorti jew awtorità oħra li tapplika l-ligi tistabbilixxi l-kontenut tal-ligi barranija fuq l-inizjattiva tagħha stess. Il-qorti tista' tirrikorri għall-metodi previsti fit-trattati internazzjonali, tista' titlob informazzjoni mill-Ministeru tal-Ġustizzja jew minn korp ieħor, u titlob opinjonijiet mingħand esperti u istituzzjonijiet speċjalizzati. Minkejja dak li ntqal hawn fuq, il-partijiet għandhom id-dritt li jipproduċu dokumenti li jstabbilixxu l-kontenut tad-dispożizzjonijiet tal-ligi barranija li fuqha jibbażaw il-mozzjonijiet jew l-oġġezzjonijiet tagħhom, jew inkella jgħinu lill-qorti jew lil awtorità oħra li tapplika l-ligi. Il-qorti jew awtorità oħra li tapplika l-ligi tista' tordna lill-partijiet biex jgħinu fl-istabbiliment tal-kontenut tal-ligi barranija.

Il-ligi barranija tiġi interpretata u applikata bl-istess mod kif tiġi interpretata u applikata fl-Istat li holoqha.

It-tqassim tal-oneru tal-provi jiġi ddeterminat mil-ligi sostantiva li tirregola l-konsegwenzi tal-fatt li jeftieġ il-prova.

Meta l-ġurisdzizzjoni tal-qrati Bulgari tkun tista' tiġi stipulata permezz ta' ftehim bejn il-partijiet fit-tilwima, din il-ġurisdzizzjoni tista' tiġi stabbilita anke mingħajr ftehim bħal dan jekk il-konvenut jaċċettaha b'mod espliċitu jew taċitu permezz ta' atti dwar il-merti tat-tilwima.

L-awtoritajiet tal-eżekuzzjoni Bulgari għandhom il-ġurisdzizzjoni esklussiva li jisfurzaw l-eżekuzzjoni meta l-obbligu li jkun is-suġġett ta' din l-azzjoni jrid jitwettaq minn persuna li abitwalment tirrisjedi fil-Bulgarija jew meta s-suġġett ta' din l-azzjoni jkun jinsab fil-Bulgarija.

3 Ir-regoli dwar il-kunfitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali (Ruma I), u l-Bulgarija hija wkoll parti għall-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980, il-

[Konvenzjoni 80/934/KEE dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali miftuħa għall-iffirmar f'Ruma fid-19 ta' Ġunju 1980.](#)

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

Il-qrati Bulgari jkollhom ġurisdzizzjoni fuq azzjonijiet dwar relazzjonijiet kuntrattwali meta l-konvenut ikollu residenza abitwali, sede jew post prinċipali tan-negożju fil-Bulgarija, meta l-attur jew ir-rikorrent ikun ċittadin Bulgaru jew persuna ġuridika rreġistrata fil-Bulgarija, u meta l-post tat-twettiq tal-obbligu jkun fil-Bulgarija jew meta l-konvenut ikollu post tan-negożju prinċipali fil-Bulgarija.

Il-kuntratti huma rregolati mil-liġi magħżula mill-partijiet.

Sakemm ma jiġix miftiehem mod ieħor, huwa preżunt li l-partijiet aċċettaw bħala applikabbli l-użu li l-partijiet jafu bih jew li suppost kienu jafu bih, u li huwa magħruf b'mod wiesa' fil-kummerċ internazzjonali jew fil-kummerċ, u li regolament jiġi osservat mill-partijiet fil-kuntratti tat-tip involuti fil-kummerċ partikolari involut.

Bl-għażla tagħhom, il-partijiet jistgħu jagħzlu liġi applikabbli għall-kuntratt kollu jew għal parti minnu biss.

Meta s-suġġett tal-kuntratt ikun dritt *in rem* fi proprjetà immobbli, il-kuntratt ikun preżunt li huwa marbut l-aktar mill-qrib mal-Istat fejn tinsab il-proprjetà immobbli.

Il-konkluzjoni u l-validità materjali ta' kuntratt jew ta' kwalunkwe dispożizzjoni separata ta' kuntratt huma rregolati mil-liġi tal-Istat li tapplika għall-validità tal-kuntratt. Kuntratt ikun validu jekk jissodisfa r-rekwiżiti formali stabbiliti mil-liġi applikabbli għall-kuntratt kif previst mill-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jew mil-liġi tal-Istat li fih jiġi konkluż il-kuntratt. Il-liġi li tirregola l-kuntratt tapplika wkoll fir-rigward tal-prova tal-kuntratt, safejn din il-liġi tinkludi regoli li joħolqu preżunzjonijiet ta' liġi jew dispożizzjonijiet oħra dwar l-oneru tal-provi.

Il-qrati Bulgari għandhom ġurisdzizzjoni fuq azzjonijiet imressqa minn konsumatur meta l-konvenut ikollu residenza abitwali, sede statutorja jew post prinċipali tan-negożju fil-Bulgarija, meta l-attur jew l-applikant ikun ċittadin Bulgaru jew persuna ġuridika rreġistrata fil-Bulgarija u meta jkollu residenza abitwali fil-Bulgarija.

Id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat ma japplikaw għal ebda obbligu li jirriżulta minn kambjala, ċedola u ċekk.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament (KE) Nru 864/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (Ruma II).

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

L-obbligi li jirriżultaw minn tort jew delitt huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu tirriżulta jew li aktarx tirriżulta l-ħsara diretta (*lex loci delicti commissi*). Meta l-awtur tat-tort jew delitt u l-persuna li ġġarrab id-dannu t-tnejn li huma jkollhom ir-residenza abitwali jew il-post tan-negożju tagħhom fl-istess Stat u fl-istess mument meta jseħħ id-dannu, tapplika l-liġi ta' dak l-Istat.

Minkejja dan ta' hawn fuq, jekk miċ-ċirkostanzi kollha jidher li t-tort jew delitt huwa manifestament aktar marbut mill-qrib ma' Stat ieħor, tapplika l-liġi ta' dak l-Istat l-ieħor. Konnessjoni manifestament aktar mill-qrib tista' tkun ibbażata fuq relazzjoni preeżistenti bejn il-partijiet, bħal kuntratt li huwa marbut mill-qrib mat-tort jew delitt inkwistjoni.

Il-qrati Bulgari għandhom ġurisdzizzjoni fuq azzjonijiet dwar dannu mġarrab bħala riżultat ta' tort jew delitt meta l-konvenut ikollu residenza abitwali, sede, meta l-attur jissodisfa l-istess kundizzjonijiet, u meta l-attur dannuż ikun twettaq fil-Bulgarija jew meta d-dannu jkun seħħ fil-Bulgarija.

Meta jkun ikkawżat dannu, jew ikun hemm riskju li jkun qed jiġi kkawżat dannu, minn prodott difettuż, l-obbligu ta' kumpens ikun irregolat mil-liġi tal-Istat fejn tkun abitwalment residenti l-persuna li tkun qed iġġarrab id-dannu.

L-obbligi li jirriżultaw minn att ta' kompetizzjoni żleali u ta' restrizzjoni tal-kompetizzjoni huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu l-interessi tal-kompetituri fir-relazzjonijiet bejniethom, jew l-interessi kollettivi tal-konsumaturi, ikunu, jew x'aktarx li se jkunu, affettwati direttament u sostanzjalment.

L-obbligi li jirriżultaw mill-ksur tad-drittijiet fir-rigward tal-personalità permezz tal-mezzi ta' komunikazzjoni tal-massa u mill-ksur tad-drittijiet relatati mal-protezzjoni tad-*data* personali huma rregolati, skont il-preferenza tal-persuna li tkun qed iġġarrab il-ħsara, mil-liġi tal-Istat li fih dik il-persuna tkun abitwalment residenti, jew mil-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu tkun seħħet il-ħsara, jew mil-liġi tal-Istat tal-post tan-negożju tal-konvenut.

L-obbligi li jirriżultaw mill-qerda tal-ambjent huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu tirriżulta l-ħsara.

L-obbligi li jirriżultaw minn ksur tad-drittijiet tal-awtur, ta' drittijiet relatati mad-drittijiet tal-awtur, u tad-drittijiet tal-proprjetà industrijali huma rregolati mil-liġi tal-Istat li għalih qed tintalab il-protezzjoni tad-dritt (*lex loci protectionis*).

L-obbligi li jirriżultaw minn arrikkiment indebitu huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fih ioseħħ l-arrikkiment fliebi meta l-arrikkiment indebitu jseħħ b'rabta ma' relazzjoni oħra bejn il-partijiet (pereżempju kuntratt li jkun marbut mill-qrib mal-arrikkiment indebitu).

L-obbligi li jirriżultaw minn aġenzija mingħajr awtorità huma rregolati mil-liġi tal-Istat tar-residenza abitwali jew tal-post tan-negożju tal-parti kkonċernata fil-mument meta tassumi l-aġenzija. Meta l-obbligu li jirriżulta minn aġenzija mingħajr awtorità jkun marbut mal-protezzjoni ta' persuna fiżika jew ta' proprjetà speċifika, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-Istat li fih il-persuna kienet preżenti jew li fih tkun tinsab il-proprjetà fil-mument tal-aġenzija mingħajr awtorità. Jekk miċ-ċirkostanzi kollha jidher li l-aġenzija mingħajr awtorità tkun manifestament aktar marbuta mill-qrib ma' Stat ieħor, tapplika l-liġi ta' dak l-Istat l-ieħor. Wara li jinholoq obbligu li jirriżulta minn relazzjoni mhux kuntrattwali, il-partijiet jistgħu jissottomettu dan l-obbligu lil liġi tal-għażla tagħhom.

Il-liġi applikabbli għall-obbligi li jirriżultaw minn relazzjoni mhux kuntrattwali tirregola l-kundizzjonijiet u l-firxa tar-responsabbiltà u l-persuni responsabbli, ir-raġunijiet għall-eżenzjonijiet mir-responsabbiltà u kwalunkwe limitazzjoni u diviżjoni tar-responsabbiltà, il-miżuri mehuda biex tiġi żgurata l-eżekuzzjoni, it-tipi ta' korriment jew dannu, il-persuni intitolati għal kumpens għal korriment jew dannu mġarrab personalment, ir-responsabbiltà għal korriment ikkawżat minn persuna oħra, il-modi kif obbligu jista' jinħall, u l-prova tal-obbligi.

Il-liġi applikabbli ma tirregolax ir-responsabbiltà tal-Istat u tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku, inkluzi l-awtoritajiet u r-rappreżentanti tagħhom, għal atti mwettqa minnhom waqt l-eżerċitar tas-setgħat tagħhom.

Tkun xi tkun il-liġi applikabbli, fid-determinazzjoni tar-responsabbiltà, iridu jiġu kkunsidrati r-regoli tas-sikurezza u tal-kondotta li kienu fis-seħħ fil-post u fiż-żmien tat-twettiq tal-att dannuż.

Id-dritt tal-persuni li jkunu sofrew korriment jew dannu li jieħdu azzjoni diretta kontra l-assiguratur tal-persuna allegatament responsabbli huwa rregolat mil-liġi applikabbli għall-obbligu li jirriżulta mir-relazzjoni mhux kuntrattwali rilevanti.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domicilju, kapacià)

Il-kapaċità ta' persuna li jkollha d-drittijiet u d-dmirijiet u li tidhlo f'relazzzjonijiet legali hija rregolata mil-liġi nazzjonali tagħha (*lex patriae*) (il-liġi tal-Istat li tiegħu għandha ċ-ċittadinanza l-persuna). Meta l-liġi applikabbli għal relazzjoni speċifika tistabbilixxi kundizzjonijiet speċjali rigward il-kapaċità li wiehed ikollu drittijiet u dmirijiet, tapplika dik il-liġi. Skont l-Artikolu 50(2) tal-KMCP, meta jsir kuntratt bejn persuni li jkunu preżenti fit-territorju tal-istess Stat, il-persuna li tkun kapaċi jkollha drittijiet u dmirijiet skont il-liġi ta' dak l-Istat tista' ma tinvolva l-inkapaċità tagħha skont il-liġi ta' Stat ieħor, flimkien meta l-kontroparti kienet konxja ta' dik l-inkapaċità jew ma kinitx taf b'dik l-inkapaċità minhabba negligenza fil-mument tal-konklużjoni tal-kuntratt. Id-dispożizzjoni tal-paragrafu 2 ma tapplikax għal kwalunkwe tranżazzjoni f'relazzzjonijiet familjali u ta' suċċessjoni, jew għal kwalunkwe tranżazzjoni rigward drittijiet *in rem* fi proprjetà immobbli li tinsab fi Stat li mhux l-Istat tal-post tal-konklużjoni tat-tranżazzjoni.

Il-kapaċità ta' persuna li ttwettaq attivitajiet ta' natura kummerċjali mingħajr inkorporazzjoni ta' persuna ġuridika hija ddeterminata mil-liġi tal-Istat fejn il-persuna hija registrata bħala negozjant. Meta r-registrazzjoni ma tkunx meħtieġa, tapplika l-liġi tal-Istat fejn il-persuna jkollha post prinċipali tan-negozju. Skont l-Artikolu 53 tal-KMCP, l-isem ta' persuna u l-bdil ta' dak l-isem huma rregolati mil-liġi nazzjonali tal-persuna. L-effett tal-bidla taċ-ċittadinanza fuq l-isem huwa ddeterminat mil-liġi tal-Istat li l-persuna tkun akkwistat iċ-ċittadinanza tiegħu. Meta kwalunkwe persuna bħal din tkun mingħajr Stat, l-effett tal-bidla tar-residenza abitwali tagħha fuq l-isem jiġi ddeterminat mil-liġi tal-Istat li fih il-persuna tistabbilixxi r-residenza abitwali għada tagħha.

L-isem u l-bidla tiegħu jistgħu jkunu rregolati mil-liġi Bulgara jekk dan jintalab minn persuna li tkun abitwalment residenti fil-Bulgarija.

Barra minn hekk, il-qrati Bulgari għandhom ġurisdizzjoni fuq materji relatati ma' bidla jew protezzjoni ta' isem meta l-persuna tkun ċittadina Bulgara jew tkun abitwalment residenti fil-Bulgarija, dwar materji relatati mal-limitazzjoni jew mat-tiċħid ta' ċittadini Bulgari mill-kapaċità li jidhlu f'relazzzjonijiet legali u dwar materji relatati mar-revoka tal-limitazzjoni jew it-tiċħid tal-kapaċità ta' ċittadini Bulgari li jidhlu f'relazzzjonijiet legali, li jistabbilixxu u li jtemmu l-kustodja jew il-kurazija, li jiddikjaw assenza li hadd ma jkun sema' biha aktar jew mewt, meta l-persuna mqiegħda taht kustodja jew kurazija tkun persuna b'ċittadinanza Bulgara jew tkun abitwalment residenti fil-Bulgarija.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-fal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-fal

Il-qrati Bulgari u awtoritajiet oħra għandhom ġurisdizzjoni fuq il-proċedimenti għall-istabbiliment u l-kontestazzjoni ta' filjazzjoni meta l-konvenut ikollu residenza abitwali fil-Bulgarija, meta l-attur jew ir-rikorrent ikun ċittadin Bulgaru, u meta l-wild minuri jew il-ġenitur, li jkun parti, ikun ċittadin Bulgaru jew ikun abitwalment residenti fil-Bulgarija. Din il-ġurisdizzjoni tapplika wkoll għal materji relatati ma' relazzjonijiet *in personam* u *in rem* bejn il-ġenituri u t-fal u mal-adozzjoni, l-annullament jew ir-revoka tal-adozzjoni, fejn l-adottant, il-persuna adottata jew wiehed mill-ġenituri tal-persuna adottata jkun/tkun ċittadin(a) Bulgaru/Bulgara jew huwa/hija abitwalment residenti fil-Bulgarija.

L-istabbiliment ta' filjazzjoni huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li ċ-ċittadinanza tiegħu t-tifel/tifla jkun kiseb/tkun kisbet fil-mument tat-twelid. L-istess liġi hija applikabbli għar-relazzjonijiet *in personam* bejn il-ġenituri fil-mument tat-twelid. Ir-*renvoi* għal-liġi ta' pajjiż terz jiġi aċċettat meta dik il-liġi tammetti l-istabbiliment ta' relazzjoni ta' filjazzjoni.

3.4.2 L-adozzjoni

Il-kundizzjonijiet għall-adozzjoni huma rregolati mil-liġi tal-Istat li tiegħu l-adottant (jew l-adottanti) u l-persuna adottata jkunu ċittadini fil-mument tal-preżentazzjoni tal-applikazzjoni għall-adozzjoni. Jekk dawn il-persuni jkollhom ċittadinanzi differenti, tapplika l-liġi nazzjonali ta' kull waħda mill-persuni. Meta l-persuna adottata tkun ċittadina Bulgara, irid jintalab il-kunsens tal-Ministru tal-Ġustizzja. It-termini u l-proċedura għall-ghoti ta' kunsens għall-adozzjoni ta' persuna li tkun ċittadina Bulgara minn ċittadin barrani huma stabbiliti b'regolament tal-Ministru tal-Ġustizzja. Meta l-persuna adottata tkun ċittadina Bulgara, l-adottant (kemm jekk ikun ċittadin Bulgaru kif ukoll jekk ikun ċittadin barrani) li jkun abitwalment residenti fi Stat ieħor jeħtieġu wkoll jissodisfa l-kundizzjonijiet għall-adozzjoni skont il-liġi ta' dak l-Istat. L-effett tal-adozzjoni huwa rregolat mil-liġi nazzjonali komuni tal-adottant u tal-persuna adottata. Jekk l-adottant u l-persuna adottata jkollhom ċittadinanzi differenti, tapplika l-liġi tal-Istat li fih għandhom residenza abitwali komuni.

Il-qrati Bulgari għandhom ġurisdizzjoni fuq azzjonijiet dwar manteniment f'każijiet fejn il-konvenut huwa abitwalment residenti fil-Bulgarija, fejn l-attur jew ir-rikorrent huwa ċittadin Bulgaru, u fejn il-kreditur tal-manteniment huwa abitwalment residenti fil-Bulgarija.

L-obbligi tal-manteniment huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fih il-kreditur tal-manteniment huwa abitwalment residenti, flimkien meta l-liġi nazzjonali ta' dak il-kreditur tkun aktar favorevoli għalihom. F'każijiet bħal dawn, tapplika l-liġi nazzjonali tal-kreditur tal-manteniment. Meta l-liġi applikabbli ma tippermettix l-ghoti tal-manteniment, tapplika l-liġi Bulgara.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Iż-żwieġ fil-Bulgarija jiġi ċċelebrat minn registratur tal-istat ċivili jekk wiehed mill-konjuġi futuri jkun ċittadin Bulgaru jew ikun abitwalment residenti fil-Bulgarija. Iż-żwieġ bejn ċittadini barrani jista' jiġi ċċelebrat fil-Bulgarija minn uffiċjal konsulari jew minn aġent diplomatiku tal-pajjiż ta' oriġini taċ-ċittadini barrani ikkonċernati jekk dan ikun permess skont il-liġi ta' dak l-Istat. Ċittadini Bulgari li jkunu jinsabu barra mill-pajjiż jistgħu jizzewġu quddiem awtorità kompetenti tal-Istat barrani jekk dan ikun permess skont il-liġi ta' dak l-Istat. Iż-żwieġ bejn ċittadini Bulgari barra mill-pajjiż jista' jiġi ċċelebrat minn uffiċjal konsulari jew minn aġent diplomatiku Bulgaru jekk dan ikun permess skont il-liġi tal-Istat riċeventi. Iż-żwieġ bejn ċittadini Bulgaru u ċittadini barrani jista' jiġi ċċelebrat barra mill-pajjiż minn uffiċjal konsulari jew minn aġent diplomatiku Bulgaru jekk dan ikun permess skont il-liġi tal-Istat riċeventi u l-liġi nazzjonali taċ-ċittadini barrani. Kwistjonijiet matrimonjali huma rikonoxxuti fil-qrati Bulgari jekk wiehed mill-konjuġi jkun ċittadin Bulgaru jew għandu r-residenza abitwali tiegħu fil-Bulgarija. Ir-rekwiżiti formali għaż-żwieġijiet huma rregolati mil-liġi tal-Istat taċ-ċelebrazzjoni.

Ir-rekwiżiti sostantivi għad-dhul fiż-żwieġ huma rregolati għal kull wiehed mill-konjuġi futuri mil-liġi tal-Istat li tiegħu l-persuna kienet ċittadina fil-mument taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ.

Fir-rigward ta' ċittadin Bulgaru li jidhlo fiż-żwieġ barra mill-pajjiż, l-awtorizzazzjoni msemmija fl-Artikolu 6(2) tal-Kodiċi tal-familja (*Semeen kodeks*) tista' tingħata mill-aġent diplomatiku jew mill-uffiċjal konsulari Bulgaru.

Meta wiehed mill-konjuġi futuri jkun ċittadin Bulgaru jew ikun resident abitwali fil-Bulgarija, iż-żwieġ jiġi ċċelebrat minn registratur Bulgaru tal-istat ċivili u, jekk il-liġi interna barranija applikabbli tistabbilixxi kwalunkwe impediment għad-dhul fiż-żwieġ li, skont il-liġi Bulgara, ikun inkompatibbli mal-libertà li wiehed jidhlo fiż-żwieġ, dan l-impediment ma jitqiesx.

Ċittadin barrani jew persuna mingħajr Stat jeħtieġilhom jiċċertifkaw lir-registratur Bulgaru tal-istat ċivili li l-liġi nazzjonali tagħhom tirrikonoxxi l-validità ta' żwieġ iċċelebrat minn awtorità kompetenti barranija u li ma hemmx impedimenti għad-dhul f'dak iż-żwieġ skont il-liġi nazzjonali tagħhom.

3.5.2 oppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

Ma hemm l-ebda regoli speċjali dwar il-kunflitt tal-liġijiet.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1259/2010 tal-20 ta' Dicembru 2010 li jimplimenta kooperazzjoni msafħna fil-qasam tal-liġi applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni legali.

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

Id-divorzju ta' konjuġi tal-istess ċittadinanza barranija huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li jkunu ċittadini tiegħu fil-mument tal-preżentata tar-rikors għad-divorzju.

Id-divorzju ta' konjuġi ta' ċittadinanzi differenti huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li fih għandhom ir-residenza abitwali komuni tagħhom meta jiġi pprezentat ir-rikors għad-divorzju. Meta l-konjuġi ma jkollhom l-ebda residenza abitwali komuni, tapplika l-liġi Bulgara.

Jekk il-liġi barranija applikabbli ma tkunx tippermetti d-divorzju u wieheċ mill-konjuġi jkun ċittadin Bulgaru jew ikun abitwalment residenti fil-Bulgarija meta jiġi pprezentat ir-rikors tad-divorzju, tapplika l-liġi Bulgara.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 tat-18 ta' Diċembru 2008 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment.

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

L-obbligi tal-manteniment huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fih il-kreditur tal-manteniment huwa abitwalment residenti, flieft meta l-liġi nazzjonali ta' dak il-kreditur tkun aktar favorevoli għalih. F'każijiet bħal dawn, tapplika l-liġi nazzjonali tal-kreditur tal-manteniment. Meta l-kreditur tal-manteniment u d-debitur tal-manteniment ikunu ċittadini tal-istess Stat u d-debitur tal-manteniment ikun abitwalment residenti f'dak l-Istat, tapplika l-liġi nazzjonali komuni taż-żewġ persuni. Meta l-liġi applikabbli ma tippermettix l-għoti ta' manteniment fis-sitwazzjonijiet imsemmija hawn fuq, tapplika l-liġi Bulgara.

Meta l-obbligi tal-manteniment bejn il-konjuġi preċedenti jirriżultaw minnha b'annullament ta' żwieġ jew divorzju, il-liġi applikabbli tkun il-liġi li tapplika għad-divorzju jew għall-annullament taż-żwieġ.

Il-liġi applikabbli għall-manteniment tiddetermina:

1. jekk tistax tintalab manteniment, f'liema ammont, u minn min;
2. min jista' jitlob manteniment u f'liema limiti ta' żmien;
3. jekk il-manteniment jistax jiġi mmodifikat u skont liema termini;
4. ir-raġunijiet għall-annullament tad-dritt għall-manteniment;
5. l-obbligu tad-debitur tal-manteniment li jirrimborza lill-awtorità li ħallset il-manteniment minflok dak id-debitur.

Meta jiġi ddeterminat l-ammont ta' manteniment, iridu jitqiesu l-kapaċitajiet finanzjarji tad-debitur tal-manteniment u l-ħtiġijiet attwali tal-kreditur tal-manteniment, anke meta l-liġi barranija applikabbli tipprovdi mod ieħor.

L-annullament ta' żwieġ huwa rregolat mil-liġi li kienet applikabbli għar-rekwiziti sostantivi għad-dhul fiż-żwieġ.

Għall-annullament ta' żwieġ u divorzju, ara s-sugġett rilevanti.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-qorti li jkollha ġurisdizzjoni fuq materji relatati mal-annullament u d-divorzju għandha ġurisdizzjoni fuq materji relatati ma' relazzjonijiet *in personam* u *in rem* bejn il-konjuġi.

Ir-relazzjonijiet *in personam* bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi nazzjonali komuni tagħhom. Ir-relazzjonijiet *in personam* bejn il-konjuġi li għandhom ċittadinanzi differenti huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fih għandhom residenza abitwali komuni jew, meta ma jkollhom l-ebda residenza abitwali komuni, mil-liġi tal-Istat li miegħu ż-żewġ konjuġi huma l-aktar konnessi mill-qrib. Ir-relazzjonijiet *in rem* bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet *in personam* bejniethom.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Ir-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentici fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni.

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

Il-qrati Bulgari u awtoritajiet oħra għandhom ġurisdizzjoni fuq azzjonijiet relatati mas-suċċessjoni meta l-persuni deceduti fil-mument tal-mewt tagħhom kienu abitwalment residenti fil-Bulgarija jew kienu ċittadini Bulgari, u meta parti mill-patrimonju tagħhom ikun jinsab fil-Bulgarija.

Il-wirt tal-proprjetà mobbli huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li fih il-persuna deceduta kienet abitwalment residenti fil-mument tal-mewt tagħha. Il-wirt ta' proprjetà immobbli huwa rregolat mil-liġi tal-Istat fejn tkun tinsab il-proprjetà. Il-persuni deceduti jagħzlu l-liġi tal-Istat li jkunu ċittadini tiegħu fil-mument meta jagħmlu dik l-għażla biex jirregolaw il-wirt tal-patrimonju kollu tagħhom. L-għażla ta' liġi applikabbli ma għandhiex taffettwa s-sehem riżervat tal-werrieta stabbilit taħt il-liġi applikabbli hawn fuq.

Il-kapaċità ta' persuna li tiddisponi mill-patrimonju tagħha permezz ta' testment (għemil u revoka) hija rregolata mil-liġi applikabbli għas-suċċessjoni.

Testment ikun formalment validu jekk jikkonforma mal-liġi tal-Istat fejn ikun sar, jew li tiegħu t-testatur kellu ċ-ċittadinanza fil-mument meta għamel it-testament jew fil-mument tal-mewt tiegħu, jew fejn it-testatur kien abitwalment residenti, jew fejn tkun tinsab il-proprjetà immobbli soġġetta għat-testment.

Il-liġi applikabbli għas-suċċessjoni tirregola ż-żmien u l-post tal-ftuħ tas-suċċessjoni, il-firxa u l-preċedenza tal-werrieta, l-ishma tal-werrieta, il-kapaċità li jirtu, it-teħid tal-obbligi tal-persuna deceduta u t-tqassim tagħhom fost il-werrieta, l-aċċettazzjoni u r-rinunzja tas-suċċessjoni, il-limiti ta' żmien għall-aċċettazzjoni tas-suċċessjoni, is-sehem disponibbli tal-patrimonju, u l-kundizzjonijiet għall-validità materjali tat-testment. Meta ma jkunx hemm werrieta taħt il-liġi applikabbli għas-suċċessjoni, il-patrimonju li jkun jinsab fit-territorju tal-Bulgarija jerġa' lura għand l-Istat Bulgaru jew il-muniċipalitá.

3.8 Proprietà reali

Ir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali (Ruma I) ĠU L 177, 4.7.2008, p. 6.

F'każ li r-Regolament imsemmi hawn fuq ma jkunx applikabbli, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

Materji li jirrigwardaw proprjetà immobbli li tinsab fil-Bulgarija, materji li jirrigwardaw eżekuzzjoni jew garanzija kontra tali proprjetà u materji li jirrigwardaw it-trasferiment jew l-istabbiliment tad-drittijiet *in rem* f'tali proprjetà jaqgħu taħt il-kompetenza esklużiva tal-qrati u awtoritajiet oħra Bulgari.

Il-pussess, is-sjeda u drittijiet oħra *in rem* fi proprjetà mobbli u immobbli huma rregolati mil-liġi tal-Istat fejn tinsab il-proprjetà (*lex loci rei sitae*). Jekk il-proprjetà tkunx mobbli jew immobbli u t-tip ta' drittijiet *in rem* jiġi ddeterminat mill-istess liġi.

L-akkwist u t-terminazzjoni tad-drittijiet *in rem* u tad-drittijiet possessorji huma rregolati mil-liġi tal-Istat fejn kienet tinsab il-proprjetà meta sar l-att jew meta seħħet iċ-ċirkostanza li tiġġustifika l-akkwist jew it-terminazzjoni.

L-akkwist, it-trasferiment u t-terminazzjoni ta' drittijiet *in rem* f'mezzi ta' trasport huma rregolati mil-liġi tal-bandiera tal-bastiment, mil-liġi tal-Istat fejn l-inġenju tal-ajru huwa rreġistrat, jew mil-liġi tal-Istat fejn l-operatur tal-vetturi ferrovjarji u tal-vetturi bil-mutur tal-art għandu l-post tan-negozju tiegħu.

3.9 Insolvenza

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1346/2000 u, meqjus mis-26 ta' Ġunju 2017, mir-Regolament (UE) 2015/848 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-20 ta' Mejju 2015 dwar proċedimenti ta' insolvenza.

Ara l-Insolvenza

Il-siti web li ġejjin jistgħu jkunu utli:

<https://www.justice.government.bg>

<http://www.vss.justice.bg>

<http://www.vks.bg/>

<http://www.vss.justice.bg/page/view/1397>

L-aħħar aġġornament: 07/04/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.